

Brüssel, 4. juuni 2026
(OR. en)

10141/26

ECOFIN 749
UEM 227
SOC 337
EMPL 166
COMPET 696
ENV 639
EDUC 221
ENER 338
JAI 750
GENDER 77
JEUN 118
SAN 414
ECB
EIB

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	3. juuni 2026
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2026) 224 final
Teema:	Soovitus: NÕUKOGU SOOVITUS, mis käsitleb Sloveenia majandus-, sotsiaal-, tööhõive-, struktuuri- ja eelarvepoliitikat

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2026) 224 final.

Lisatud: COM(2026) 224 final

Brüssel, 3.6.2026
COM(2026) 224 final

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

mis käsitleb Sloveenia majandus-, sotsiaal-, tööhõive-, struktuuri- ja eelarvepoliitikat

{SWD(2026) 224 final}

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

mis käsitleb Sloveenia majandus-, sotsiaal-, tööhõive-, struktuuri- ja eelarvepoliitikat

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määrust (EL) 2024/1263 majanduspoliitika tulemusliku koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärelevalve kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1466/97,¹ eriti selle artikli 3 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeltõlget,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruses (EL) 2024/1263 on selgitatud majandusjuhtimise raamistiku eesmärged; raamistik peaks reformide ja investeringute abil edendama usaldusväärset ja jätkusuutlikku riigi rahandust, kestlikku ja kaasavat majanduskasvu ning vastupidavust, samuti ära hoidma valitsemissektori ülemäärast eelarvepuudujääki. Määruses on sedastatud, et nõukogu ja komisjon teevad Euroopa poolaasta raames mitmepoolset järelevalvet kooskõlas ELi toimimise lepingus sätestatud eesmärkide ja nõuetega. Euroopa poolaasta raames sõnastatakse eelkõige riigipõhised soovitused ja jälgitakse nende rakendamist.
- (2) 16. juulil 2025 võttis komisjon vastu ettepaneku määruse kohta, millega luuakse Euroopa majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse, põllumajanduse ja maaelu, kalanduse ja merenduse, heaolu ja julgeoleku fond aastateks 2028–2034 ning muudetakse määrust (EL) 2023/955 ja määrust (EL, Euratom) 2024/2509². Ettepaneku eesmärk on suurendada finantsarhitektuuri killustatuse vähendamise teel liidupoelse

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määrus (EL) 2024/1263 majanduspoliitika tulemusliku koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärelevalve kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1466/97 (ELT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>)

² Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse, põllumajanduse ja maaelu, kalanduse ja merenduse, heaolu ja turvalisuse fond aastateks 2028–2034 ning muudetakse määrust (EL) 2023/955 ja määrust (EL, Euratom) 2024/2509, COM(2025) 565 final. Kavandatud määruse üle peetakse praegu läbirääkimisi kaasseadusandjatega.

rahastamise tulemuslikkust ja toetada liikmesriike nende majanduspoliitika koordineerimisel kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 175.

- (3) Komisjon võttis 25. novembril 2025 vastu arvamuse Sloveenia 2026. aasta eelarvekava kohta. Samal kuupäeval võttis komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu 2026. aasta häremehhanismi aruande, milles ei nimetatud Sloveeniat ühe liikmesriigina, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida. Komisjon võttis vastu ka soovitusel euroala majanduspoliitikat käsitleva nõukogu soovitusel kohta, soovitusel Euroopa Liidus inimkapitali käsitleva nõukogu soovitusel kohta ning ettepaneku 2026. aasta ühise tööhõivearuande kohta, milles analüüsitakse tööhõivesuuniste rakendamist ja Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtete järgimist. Nõukogu võttis euroala majanduspoliitikat käsitleva soovitusel³ vastu 21. aprillil 2026 ning ühise tööhõivearuande ja inimkapitali käsitleva soovitusel 9. märtsil 2026.
- (4) Komisjon avaldas 29. jaanuaril 2025 konkurentsivõime kompassi – strateegilise raamistiku, mille eesmärk on suurendada järgmisel viiel aastal liidu üleilmset konkurentsivõimet. Selles on määratud kindlaks kestliku majanduskasvu elutähtsad tugisambad, milleks on kolm hädavajalikku tegevusvaldkonda – innovatsioon, süsinikuheite vähendamine ja konkurentsivõime – ning julgeolek. Euroopa poolaasta on kooskõlas konkurentsivõime kompassi põhimõtetega, tagades, et liikmesriikide majanduspoliitika vastab komisjoni strateegilistele eesmärkidele, ning kujundades ühtse majandusjuhtimise käsituse, mis edendab kestlikku majanduskasvu, innovatsiooni ja vastupidavust kogu liidus.
- (5) 2026. aastal jätkub majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta areng koos taaste- ja vastupidavusrahastu viimase etapi rakendamisega⁴. Taaste- ja vastupidavuskavad koos ühtekuuluvuspoliitika rahastusega on olnud Euroopa poolaasta poliitiliste prioriteetide elluviimiseks esmatähtsad, kuna kavad peavad tulemuslikult käsitlema kõiki viimase Euroopa poolaasta raames esitatud riigipõhistes soovitustes esile toodud probleeme või märkimisväärset osa neist ja Euroopa ühtekuuluvuspoliitika rahastatavates programmides tuleb riigipõhiseid soovitusi arvesse võtta. Nüüd, kus taaste- ja vastupidavusrahastu kehtivusaeg läheneb lõpule, on jätkuvalt oluline jätkata rahastu raames toetatud ja rakendatud reforme ja investeringuid, eelkõige neid, mis aitavad lahendada riigipõhistes soovitustes esile toodud probleeme.
- (6) Komisjon avaldas 3. juunil 2026 Sloveenia kohta 2026. aasta riigiaruande. Selles on hinnatud Sloveenia edusamme asjaomaste riigipõhistes soovitusel järgimisel ning tehtud kokkuvõtte sellest, kuidas Sloveenia on rakendanud taaste- ja vastupidavuskava. Kõnealuse analüüsi põhjal on riigiaruandes kindlaks tehtud Sloveenia kõige pakilisemad probleemid. Samuti on hinnatud Sloveenia edusamme Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisel ning liidu peamiste tööhõive, oskuste ja vaesuse vähendamise eesmärkide ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kestliku arengu eesmärkide saavutamisel.
- (7) Nõukogu võttis 21. jaanuaril 2025 komisjoni hinnangu ja soovitusel põhjal vastu soovitusel, millega kiidetakse heaks Sloveenia riiklik keskpika perioodi eelarve- ja

³ ELT C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

struktuurikava⁵. Kava hõlmab ajavahemikku 2025–2028 ja sellega nähakse ette eelarvekohandus, mis jaotub nelja aasta peale. Nõukogu soovitas kehtestada järgmised netokulude maksimaalsed kasvumäärad: 5,6 % 2025. aastaks, 4,4 % 2026. aastaks, 4,1 % 2027. aastaks ja 4,0 % 2028. aastaks; need määrad vastavad maksimaalsetele kumulatiivsetele kasvumääradele, mis on arvutatud võrdluses baasaastaga 2023 ning mis on 2025. aastal 12,1 %, 2026. aastal 17,0 %, 2027. aastal 21,8 % ja 2028. aastal 26,6 %.

- (8) Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu ja selle tagajärjed kujutavad endast Euroopa Liidu jaoks eksistentsiaalset väljakutset. Komisjon on kutsunud liikmesriike üles taotlema stabiilsuse ja kasvu paktiga ette nähtud riikide vabastusklausli koordineeritud aktiveerimist, et toetada ELi jõupingutusi, mille eesmärk on suurendada kiiresti ja märkimisväärselt kaitsekulutusi; Euroopa Ülemkogu kiitis selle ettepaneku 6. märtsil 2025 heaks. Sloveenia taotluse alusel võttis nõukogu 8. juulil 2025 komisjoni soovitusel vastu soovitusel, millega lubatakse Sloveenial netokulude maksimaalsetest kasvumääradest kõrvale kalduda⁶. Ajavahemik, mil on aktiveeritud riiklik vabastusklausel (2025–2028), võimaldab Sloveenial vaadata ümber valitsemissektori kulude prioriteedid või suurendada valitsemissektori tulusid, tagamaks, et püsivalt suuremad kaitsekulutused ei ohusta keskpikas perspektiivis riigi rahanduse jätkusuutlikkust.
- (9) Sloveenia esitas 30. aprillil 2026 oma 2026. aasta eduaruande⁷ netokulude soovitatud maksimaalsete kasvumäärade järgimise ning Euroopa poolaasta riigipõhistes soovitustes kindlaks tehtud peamiste probleemide käsitlemiseks vajalike reformide ja investeeringute rakendamise kohta. Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artiklile 27 kajastab iga-aastane eduaruanne ka Sloveenia kaks korda aastas esitatavat aruannet taaste- ja vastupidavuskava rakendamisel tehtud edusammude kohta.
- (10) SKP reaalkasv oli 2025. aastal 1,1 % ja THHI inflatsioon 2,5 %. Komisjoni 2026. aasta kevadprognoosi kohaselt kasvab reaalne SKP 2026. aastal 1,9 % ja 2027. aastal 2,3 % ning THHI inflatsioon on 2026. aastal 3,5 % ja 2027. aastal 2,5 %.
- (11) Eurostati esitatud andmete⁸ põhjal suurenes Sloveenia valitsemissektori eelarve puudujääk 0,9 %-lt SKPst 2024. aastal 2,5 %-le SKPst 2025. aastal. Valitsemissektori eelarve puudujäägi suurenemine 2025. aastal tuleneb peamiselt jooksvate kulude püsivast suurenemisest, avaliku sektori investeeringute rekordiliselt suurest mahust ja tulude tsüklilisest aeglustumisest. 2026. aasta kevadprognoosi koostamise ajal teada olnud poliitikameetmete põhjal prognoositakse komisjoni 2026. aasta kevadprognoosis valitsemissektori eelarve puudujäägiks 2026. aastal 3,3 % ja 2027. aastal 3,5 % SKPst. Puudujäägi suurenemine 2026. aastal kajastab peamiselt jooksvate kulude suurenemist, mis tuleneb valitsemissektori vahetarbimisest, sotsiaaltoetustest ja avaliku sektori palkadest. Puudujäägi suurenemine 2027. aastal kajastab peamiselt

⁵ Nõukogu 21. jaanuari 2025. aasta soovitus, millega kiidetakse heaks Sloveenia riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava (ELT C, C/2025/640, 10.2.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/640/oj>).

⁶ Nõukogu soovitus, millega lubatakse Sloveenial määruse (EL) 2024/1263 kohaselt nõukogu kehtestatud netokulude maksimaalsetest kasvumääradest kõrvale kalduda (riikide vabastusklausli aktiveerimine) (ELT C, C/2025/3973, 20.8.2025, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2025/3973/oj>).

⁷ 2026. aasta eduaruannetega saab tutvuda aadressil https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

⁸ Eurostat, Euro Indicators, 22. aprill 2026.

taaste- ja vastupidavusrahadust pärit ELi toetuse lõppemist avaliku sektori investeringute püsivalt kõrge taseme juures.

- (12) 11. mail 2026 ehk pärast komisjoni 2026. aasta kevadprognoosi aluseks olevate andmete esitamise tähtpäeva võttis rahvusassamblee vastu täiendavad eelarvepuudujääki suurendavad meetmed üksikisiku tulumaksu, sotsiaalmaksete, tootemaksude ja sotsiaalsiirete valdkonnas ning komisjoni hinnangul jäävad nendega seotud eelarvelised kogukulud 2026. aastal vahemikku 0,5–1,0 % SKPst. Eeldatavasti ei ole enamik neist meetmetest ajutised ning need suurendavad eelarvepuudujääki 2026. aastal ja pärast seda. Vastusena nimetatud meetmetele valmistab ametist lahkuv valitsus ette mitmeid säästumeetmeid. Arvestades nende värskemate meetmete mahu ja vastuvõtmisega seotud ebakindlust ei võeta nende mõju praeguses etapis arvesse.
- (13) Komisjoni hinnangul oli eelarvepoliitika,⁹ mis hõlmab nii riigi enda kui ka ELi rahastatavaid kulutusi, 2025. aastal ekspansiivne (1,6 % SKPst). Prognooside kohaselt on see 2026. aastal ekspansiivne (1,3 % SKPst) ja 2027. aastal pärssiv (0,7 % SKPst).
- (14) Eurostati esitatud andmete¹⁰ põhjal vähenes Sloveenia valitsemissektori võlg 66,4 %-lt SKPst 2024. aasta lõpus 65,7 %-le SKPst 2025. aasta lõpus. Valitsemissektori võla suhte vähenemine SKPsse 2025. aastal peegeldab peamiselt seda, et intressimäärade ja majanduskasvu erinevus on võlga vähendanud. Prognoosi koostamise ajal teada olnud poliitikameetmete põhjal prognoositakse komisjoni 2026. aasta kevadprognoosis, et valitsemissektori võla suhe SKPsse väheneb 2026. aasta lõpuks 64,9 %-le ja 2027. aasta lõpuks 65,1 %-le. Valitsemissektori võla suhte vähenemine SKPsse 2026. aastal peegeldab peamiselt seda, et nii intressimäärade ja majanduskasvu erinevus kui ka võlakoormuse muutuse ja eelarvepositsiooni vaheline erinevus on võlga vähendava mõjuga.
- (15) Eurostati andmete¹¹ kohaselt ulatusid valitsemissektori kaitsekulutused Sloveenias 2025. aastal 1,3 %ni SKPst, mis tähendab baasaastaga 2021 võrreldes 0,2 protsendipunkti suurust kasvu. Komisjoni 2026. aasta kevadprognoosi kohaselt on see 2026. aastal 1,6 % SKPst, mis tähendab 2021. aastaga võrreldes 0,5 protsendipunkti suurust kasvu.
- (16) Liit seisab jätkuvalt silmitsi energiavarustushäirete ja suure hinnavolatiilsuse ohuga, mida süvendavad üleilmseid nafta- ja gaasiturge mõjutavad geopoliitilised pinged. 2022.–2023. aasta energiakriisist saadud kogemused on näidanud, et ulatuslikud ja mittesihipärased meetmed toovad kaasa suured eelarvekulud ning on sotsiaalselt ja majanduslikult ebatõhusad. Pärast sõja puhkemist Lähis-Idas 2026. aasta veebruaris kehtestas Sloveenia eelarvepoliitika meetmed, et leevendada kõrgete energiahindade mõju kodumajapidamistele ja ettevõtetele¹². Need meetmed hõlmasid diislikütuse, bensiini ja kütteõli aktsiisimaksude mittesihipärast vähendamist, mis kestab tõenäoliselt aasta lõpuni, ning diislikütuse, bensiini ja kütteõli süsinikdioksiidi

⁹ Eelarvepoliitika on määratletud valitsemissektori eelarvepositsiooni iga-aastase muutuse näitajana. Selle eesmärk on hinnata nii riiklikult kui ka liidu eelarvest rahastatavast eelarvepoliitikast tulenevat majanduslikku impulssi. Eelarvepoliitikat hinnatakse järgmiste näitajate vahena: i) keskpika perioodi potentsiaalne kasv ja ii) muutus esmastes kuludes, millest on maha arvestatud kaalutusõigusel põhinevad tulumeetmed, kuid mis hõlmavad taaste- ja vastupidavusrahadust ning muudest liidu vahenditest saadud tagastamatust abist (toetustest) rahastatud kulusid.

¹⁰ Eurostat, Euro Indicators, 22. aprill 2026.

¹¹ Eurostat, valitsemissektori kulud valitsemisfunktsioonide klassifikaatori (COFOG) alusel.

¹² See kajastab olukorda komisjoni 2026. aasta kevadprognoosi aluseks oleva kuupäeva seisuga (4. mai 2026).

keskkonnamaksu mittesihipärast vähendamist, mis peaks lõppema juunis 2026. Komisjoni 2026. aasta kevadprognoosi kohaselt on nende meetmete eelarvekulu 2026. aastal 0,2 % SKPst. Komisjoni hinnangus leitakse, et kui nimetatud meetmed jääksid kehtima kuni 2026. aasta lõpuni, ulatuks nende eelarvekulu 2026. aastal 0,3 %ni SKPst.

- (17) Komisjoni arvutuste kohaselt suurenesid Sloveenia netokulud 2025. aastal 8,8 % ning 2024. ja 2025. aastal kumulatiivselt 13,2 %. Netokulude kasv 2025. aastal on üle soovitatud maksimaalse kasvumäära, kusjuures aastane kõrvalekalle on 1,4 % SKPst. 2024. ja 2025. aasta kokkuvõttes on netokulude kumulatiivne kasvumäär samuti üle soovitatud maksimaalse kasvumäära (kumulatiivne kõrvalekalle 0,5 % SKPst). Kui võtta arvesse riikide vabastusklausliga ette nähtud paindlikkust suuremate kaitsekulutuste tegemiseks, on netokulude kumulatiivne kõrvalekalle 2024. ja 2025. aastal veidi üle 0,3 % SKPst.
- (18) Komisjoni arvutuste kohaselt peaksid Sloveenia netokulud 2026. aastal suurenema 7,2 % ning 2024., 2025. ja 2026. aastal kumulatiivselt 21,3 %. Prognoositud netokulude kasv 2026. aastal on üle soovitatud maksimaalse kasvumäära, kusjuures aastane kõrvalekalle on 1,2 % SKPst. 2024., 2025. ja 2026. aasta kokkuvõttes peaks netokulude kumulatiivne kasvumäär olema samuti üle soovitatud maksimaalse kasvumäära (kumulatiivne kõrvalekalle 1,7 % SKPst). Kui võtta arvesse riikide vabastusklausliga ette nähtud paindlikkust suuremate kaitsekulutuste tegemiseks, on prognoositav netokulude kumulatiivne kõrvalekalle 2024., 2025. ja 2026. aastal 1,2 % SKPst.
- (19) 3. juunil 2026 võttis komisjon ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 3 alusel vastu aruande¹³. Selles aruandes hinnati Sloveenia eelarveseisundit eelarvepuudujäägi kriteeriumi seisukohast, kuna riigi 2026. aastaks kavandatud valitsemissektori eelarve puudujääk ületab kontrollväärtust 3 % SKPst. Aruandes jõuti järeldusele, et Sloveenia ei täida eelarvepuudujäägi kriteeriumi. Samal ajal on nõukogu Sloveenia puhul aktiveerinud riikide vabastusklausli ja kontrollväärtust ületav eelarvepuudujääk on komisjoni 2026. aasta kevadprognoosi kohaselt täielikult põhjendatud kaitsekulutuste suurenemisega alates 2021. aastast. Kuigi komisjon on seisukohal, et praeguses etapis ei ole põhjust algetada Sloveenia suhtes ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust, valitseb 2026. aasta eelarveväljavaadete osas siiski väga suur ebakindlus (vt põhjendus 12). Kui usaldusväärset viisil ja õigeaegselt ei võeta piisavaid parandusmeetmeid, võib see sügiseks kaasa tuua ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse algetamise Sloveenia suhtes. Seda hinnangut silmas pidades ning ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 4 alusel loodud majandus- ja rahanduskomitee arvamust arvesse võttes ei ole komisjon teinud praeguses etapis ettepanekut algetada ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlus.
- (20) Sloveenia maksusüsteem toetub suures osas tööjõu maksustamisele, mis moodustas 2023. aastal 52 % kogu maksutulust. Rahvastiku kiire vananemise ja tööealise elanikkonna kahanemise kontekstis kujutab Sloveenia suur sõltuvus tööjõumaksudest struktuurset riski, sest suur maksukiil võib pärssida töökohtade loomist ning avaldada negatiivset mõju tööjõu pakkumisele ja konkurentsivõimele. Praegu kasutab Sloveenia vähem moonutavaid tuluallikaid piiratud ulatuses; perioodilistest omandimaksudest saadav tulu on tublisti alla ELi keskmise ning selles valdkonnas ei ole reforme kavas. Sloveenial puudub raamistik, et hinnata maksukulude ulatusliku kordumise

¹³ Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 126 lõike 3 kohaselt koostatud komisjoni aruanne, 3.6.2026, COM(2026)302 final.

(2023. aastal 5,2 % SKPst) majanduslikku tõhusust või vajalikkust. Nende kulude süstemaatiline läbivaatamine ja omandi maksustamise kohandamine laiendaks maksubaasi ja tekitaks eelarvepoliitilist manööverdamisruumi. Maksustamise tasakaalustamine majanduskasvu soodustavamate ja kestlikumate allikate suunas leevendaks struktuurseid riske ja toetaks riigi rahanduse jätkusuutlikkust.

- (21) Et tulla toime vananemisega seotud kulude suurenemisega ja parandada riigi rahanduse kvaliteeti, on vaja avaliku sektori kulutused tõhusamaks muuta. Sloveenial on küll kogemusi kuluanalüüside koostamisel, kuid need ei ole veel süstemaatiliselt iga-aastaselt eelarvemenetlusse integreeritud. Kulude korrapärase läbivaatamise ametlik sisseseadmine kõige suuremates kuluvaldkondades, eeskätt sotsiaalkaitstes (17,1 % SKPst), tervishoius (8 %), majanduses (5,7 %) ja hariduses (5,5 %), hõlbustaks vahendite tulemuslikumat ümberjaotamist ja suurendaks vastutust. Sotsiaalsiirdeid on küll suurendatud, kuid suhtelises vaesuses või sotsiaalse tõrjutuse riskiga inimeste määr on neljandat aastat järjest kasvanud, kajastades eelkõige eakate suhtelise vaesuse määra kasvu, mis näitab, et süsteem ei jõua kõige haavatavamate inimesteni. Tõhusust saaks suurendada sotsiaaltoetuste parema suunitlemise, killustatud peretoetuste ühtlustamise ja haigushüvitiste küsimuse lahendamise. Rahvaarvu vähenemine, rahvastiku vananemine ja ebaühtlane juurdepääs kvaliteetsetele elutähtsatele teenustele (tervishoid ja haridus) suurendavad territoriaalseid erinevusi ja mõjutavad eelkõige maapiirkondi. Isegi kui avaliku sektori investeeringud püsivad suured, on riigi rahanduse jätkusuutlikkuse tagamiseks ja majanduskasvu potentsiaali toetamiseks vaja riiklike ja kohalike ametiasutuste koostöös parandada nende investeeringute struktuuri ja planeerimist.
- (22) Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF), Õiglase Ülemineku Fondi (JTF), Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) ja Ühtekuuluvusfondi toetust hõlmavate ühtekuuluvuspoliitika programmide rakendamine edeneb Sloveenias nii projektide väljavalimise kui ka maksete tegemise seisukohast ELi keskmisest kiiremini. Oluline on säilitada praegune hoog, maksimeerides samal ajal investeeringute mõju kohapeal. Sloveenia võtab juba oma ühtekuuluvuspoliitika programmi raames meetmeid konkurentsivõime ja majanduskasvu edendamiseks. Mõnes valdkonnas võib siiski olla vaja rakendamist veelgi tugevdada, sealhulgas valdkondades, mis on seotud oskuste, teadusuuringute ja innovatsiooni, kliimamuutustega kohanemise, veemajanduse ja kohalike teenuste osutamisega. Esmatähtis on tagada, et uued investeeringud, mille Sloveenia pani paika ühtekuuluvuspoliitika fondide vahendamise käigus, eelkõige need, mis on seotud vahendamise määruses¹⁴ kindlaks määratud viie prioriteediga, tehakse kiiresti ja tulemuslikult.
- (23) Sloveenial on mitmeid probleeme seoses energeetikasektori, kestliku transpordi, kliimamuutustele vastupanu võime ja keskkonna, ärikeskkonna, konkurentsivõime ja tööjõupuudusega.
- (24) Nagu on märgitud konkurentsivõime kompassis, peavad kõik ELi, liikmesriikide ja kohalikud institutsioonid tegema suuri jõupingutusi, et koostada lihtsamaid reegleid ja kiirendada haldusmenetlusi. Komisjon on seadnud halduskoormuse vähendamiseks ambitsioonikad eesmärgid: kõigi äriühingute puhul vähemalt 25 % ja VKEde puhul vähemalt 35 %. Samuti on komisjon loonud uusi vahendeid nende eesmärkide

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. septembri 2025. aasta määrus (EL) 2025/1914, millega muudetakse määrusi (EL) 2021/1058 ja (EL) 2021/1056 seoses erimeetmetega strateegiliste probleemide lahendamiseks vahendamise raames.

saavutamiseks, sealhulgas ELi õigusaktide kogumi süstemaatiline stressitestimine ja tõhustatud dialoog sidusrühmadega. Selle eesmärgi saavutamiseks peab ka Sloveenia meetmeid võtma. Kuigi on saavutatud mõningast edu, on riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi vahel endiselt vaja tugevamat koostööd ja koordineerimist. Sloveenias tegutsevatest ettevõtjatest 67 % on märkinud, et keerukad haldusmenetlused on piiravad¹⁵. Struktuursed probleemid pärsivad jätkuvalt Sloveenia ettevõtluskeskkonda, kusjuures tööjõu ja oskuste nappus, regulatiivne ja maksukoormus piiravad oluliselt investeringuid ja majanduskasvu. Eriti koormavad on loamenetlused: ehitus- ja keskkonnalubade tähtajad on pikad, õigustoimingud eeldavad füüsilist kohalolu ning digiregistrite koostalitlusvõime on piiratud. Ühtse turu regulatiivsed tõkked, mis mõjutavad eelkõige piiriülest teenustekaubandust ja teatavaid reguleeritud kutsealasid, ei ole kuhugi kadunud ning edusammud nende kõrvaldamisel on jäänud piiratuks. Selles osas võib õigusnormide lihtsustamise ja haldussüsteemide ajakohastamise ulatuse, ambitsioonikuse ja tempo suurendamine parandada kvaliteeti ja tuua hinnad allapoole ning toetada pikemas perspektiivis majanduskasvu.

- (25) Sloveenia avaliku ja erasektori sidemed teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas on ühisväljaannete osas pisut üle ELi keskmise, kuid riigil on raskusi tiptasemel teadusuuringute edukateks toodeteks arendamisega peamiselt seetõttu, et teadmussiire ei ole järjepidev ning teadus- ja arendustegevuse rahaline toetamine ei ole piisav. Ettevõtete kulutused teadus- ja arendustegevusele on küll ELi keskmisel tasemel, kuid kolme aasta jooksul on need langenud 1,5 %-ni SKPst, seda eriti VKEde hulgas. Lisaks sellele on Sloveenia avaliku sektori kulutused teadus- ja arendustegevusele ikka veel madalamad nii ELi keskmisest (0,64 % vs 0,72 % SKPst) kui ka riiklikust eesmärgist (1,25 %). Suure lisaväärtusega tegevus ja innovatsioon on endiselt koondunud ümber pealinna ning muudes piirkondades on investeringud teadus- ja arendustegevusse väiksemad ja tootlikkus madalam ning see pärsib konkurentsivõimet ja innovatsioonipõhist majanduskasvu. Käimas on mõned positiivsed algatused, mis hõlmavad strateegilisi rahastamisprojekte ja sihipärast toetust suure potentsiaaliga ettepanekutele, kuid Sloveenia innovatsioonisutlikkuse täielikuks ärakasutamiseks ja kogu potentsiaali realiseerimiseks on oluline võtta tulemuslikult kasutusele alternatiivsed investeerimisvahendid. Sloveenia on püüdnud parandada teadustegevuse ja innovatsiooni juhtimist ning koondanud suurema osa selle valdkonna poliitikast ühe ministri alla, ajakohastanud teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni seadust ja loonud horisontaalseid koordineerimismehhanisme Sloveenia taaste- ja vastupidavuskava osaks olnud poliitikaalgatuste ühtlustamiseks. Kuigi need reformid on ellu viidud, ei ole nende mõju veel käegakatsutav ning võimalik, et neile mehhanismidele on vaja lisada seirekomponent, mis võimaldaks jälgida edusamme ja vajaduse korral meetmeid tugevdada. Esialgu on puudu süstemaatilisem lähenemisviis teadmussiirdele ning see võib takistada kvaliteetsete akadeemiliste uuringute tulemuste kasutamist kaubanduslikult elujõuliste toodete loomiseks.
- (26) Sloveenia ettevõtted sõltuvad peamiselt pankadepoolsest rahastamisest, sest riigi kapitaliturg on vähem arenenud ning kodumaiste institutsionaalsete investorite osalemine uuenduslike ettevõtete ja idufirmade rahastamises on piiratud. Era- ja riskikapitalisektor on märkimisväärselt vähem küpsed kui ELis; nende varad moodustasid 2024. aastal vastavalt ainult 0,04 % ja 0,01 % SKPst, samas kui ELi

¹⁵ Välkaruanne „Businesses’ attitudes to corruption in the EU“ (Ettevõtete suhtumine korrupsiooni ELis), Eurobaromeetri aruanne 2025.

keskmised näitajad olid 0,46 % ja 0,06 % SKPst. Lisaks on Sloveenia kodumajapidamistel tavaks hoida suurt osa oma finantsvaradest rahas ja hoiustes, mitte investeerida neid turupõhisesse finantsinstrumentidesse. Pensionifondide sektori varade tase on madal: 2024. aastal oli see vaid 7,1 % SKPst, mis on ELis tagantpoolt kolmas tulemus. Pangandusvälise rahastamise turg peab Sloveenias laienema ja muutuma mitmekülgsemaks, et riskikapitali kättesaadavus kasvaks ning innovaatilised investeeringud ja pikaajaline konkurentsivõime saaksid hoogu juurde. Pensionipakkujate omakapitaliinvesteeringud ei toeta omakapitali kaudu rahastamist ja riskikapitali ning see võib aidata suurendada täiendavaid pensione ja on oluline innovaatiliste idufirmade kasvuks.

- (27) Sloveenia energiaallikate jaotusest moodustavad endiselt olulise osa (58 %) fossiilkütused, millest suur osa imporditakse ja mis annavad oma panuse hindade tõusu ja volatiilsusesse, mis omakorda mõjutab konkurentsivõimet. Ühtlasi pidi Sloveenia oma riikliku taastuenergia eesmärgi (25 %) täitmiseks kasutama statistilist ülekannet. Mõningasele edule vaatamata tuleb edasi tegutseda, et kiirendada taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu kõigis sektorites, sealhulgas energia salvestamise kasutuselevõttu ja energiatõhususe meetmete rakendamist. Riikliku rahastamisraamistiku ja erinevate ELi fondide, kaasa arvatud taaste- ja vastupidavusrahastu kaudu on jätkatud energiatõhususe parandamise meetmete rakendamist, eeskätt hoonete renoveerimist, ning Sloveenia jõulisem tegutsemine aitab saavutada pikaajalise renoveerimisstrateegia eesmärgi vähendada hoonete energiatarbimist.
- (28) Võrgutasandi taastuenergeetika paigaldiste, sealhulgas tuulegeneraatorite loa- ja haldusmenetlused on Sloveenias jätkuvalt peamine taastuenergia kitsaskoht. Õigusraamistiku reformimisel on tehtud edusamme, kuid keskkonna- ja kohaliku omavalitsuse tasandi menetlused võivad ikkagi kesta mitu aastat. Sloveenias ei ole tuuleenergia tootmisvõimsus rohkem kui kümne aasta jooksul suurenenud ning fotogalvaanilise päikeseenergia uute võimsuste kasutuselevõtt aeglustus 2025. aastal võrreldes eelmise kolme aastaga märkimisväärselt. Kasutuselevõttu võiks aidata märkimisväärselt kiirendada see, kui taastuenergiarajatiste jaoks määratakse eelisarendusalad, mille loa- ja haldusmenetlused oleksid tegelikult lihtsamad ja lühemad. Suutlikkuse suurendamine kohalikele omavalitsustele kättesaadavate koolituste ja täiendavate ressurside näol võiks lubade menetlemist veelgi kiirendada ja aidata ühtlasi üle saada kohalikust vastuseisust. Samal ajal on piirkondades, kus järk-järgult lõpetatakse söe kasutamine, märkimisväärsed õiglase üleminekuga seotud probleeme, mis puudutavad majanduse mitmekesistamist, tööjõu ümberõpet ja puhta energia taristu arendamist.
- (29) Elektrivõrgu piirangud, eriti jaotusvõrkude tasandil on hakanud vähenema osaliselt tänu taaste- ja vastupidavusrahastu investeeringute rakendamisele. Selleks, et detsentraliseeritud taastuvate energiaallikate pidev integreerimine saaks jätkuda nii, et ühtlasi oleks rahuldatud elektrifitseerimisest tulenevalt kasvav elektrinõudlus, tuleb märkimisväärselt suurendada investeeringuid elektrivõrku, sealhulgas digitaliseerimisse.
- (30) Kestliku transpordi kasutuselevõtt on ülejäänud ELis maha jäänud ning sõltuvus eraautodest on endiselt väga suur. Transpordisektoris on kasvuhoonegaaside heite, õhusaaste ja energiatarbimise peamine allikas endiselt maanteetransport. Kõik need näitajad on üle ELi keskmise. Taaste- ja vastupidavuskava, Euroopa ühendamise rahastu ja ühtekuuluvuspoliitika programmi alusel on pooleli mitu suurt investeeringut raudteesse ja elektromobiilsusse. Endiselt on siiski vaja tegeleda kestliku reisijateveo

pakkumise ja kasutamise ning jätkata investeeringuid vastupidavasse raudteetaristusse piki TEN-T koridore, muu hulgas piiriülestes lõikudes, ja kiirraudteeliinide ettevalmistamisse.

- (31) Sloveenia puutub sageli kokku kliimaga seotud riskidega ja on nende poolt kergesti haavatav, eriti seoses üleujutuste, kuumalainete, põua ja metsatulekahjudega, mis on piirkonniti ebaühtlaselt jaotunud ning avaldavad negatiivset mõju riigi majandusele ja ühiskonnale. Hoolimata kasvavatest riskidest on Sloveenial üks madalamaid ilma ja kliimaga seotud äärmuslike nähtuste kindlustuskatte määrasid ELis, mis tähendab lünki finantskaitses ning toob esile vajaduse laiendada kliimakindlustusmehhanismide kasutamist ja kasutuselevõttu. 2025. aastal võttis Sloveenia vastu uue kliimaseaduse, millega tugevdati märkimisväärselt kliimamuutustega kohanemise juhtimise raamistikku. See protsess on siiski alles algusjärgus ning asjaomase poliitika tulemuslik rakendamine on riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil ikka veel aeglane. Üleujutuste eest kaitsmise meetmete rakendamine viibib ja looduspõhiseid lahendusi ei ole kõigis sektorites veel süstemaatiliselt kasutusele võetud. Jõupingutustest hoolimata on endiselt probleeme ka veetaristu ajakohastamise, killustatud mageveeökosüsteemide taastamise, veesaaste vähendamise ning Sloveenia looduse ja ökosüsteemide halveneva seisundiga tegelemisega, mis kõik nõrgendab jätkuvalt riigi kliima- ja veekerksust.
- (32) Püsiv töajõupuudus ja oskuste mittevastavus tööturu vajadustele kahjustab Sloveenias investeeringuid ja konkurentsivõimet. Ligikaudu pool ettevõtetest on teatanud töötajate nappusest ning vabade ametikohtade määr on üle ELi keskmise. Demograafilised muutused, töötingimused, oskuste nappus ja mittevastavus tööturu vajadustele süvendavad töajõupuudust, seda eeskätt hariduses, hooldussektoris, IKTs, ehituses ning teadus- ja tehnikavaldkonna kutsealadel, kus on vaja matemaatika, teaduse, tehnoloogia ja inseneeriaga (MATI) seotud oskusi. Sloveenias on märkimisväärne digioskuste nappus: 63,9 % ettevõttest on andnud teada IKT-oskuste nappusest ja täiskasvanute digioskused on alla ELi keskmise, See takistab ettevõtete digiüleminekut ja ohustab inimkapitali arengut. OECD viimane PISA uuring õpilaste oskuste kohta tõi ilmsiks põhioskuste taseme murettekitava langustrendi ning rahvusvaheline digikirjaoskuse ja infopädevuse uuring (ICILS) näitas vähest digikirjaoskust. Tekkimas on roheoskuste nappus, mis koormab tööturгу veelgi, sest prognooside kohaselt moodustavad vabadest töökohtadest 40 % rohetöökohad. Töajõupuuduse vähendamiseks kasutab Sloveenia välismaalastest töötajaid, kes moodustavad riigi tööjõust 16 % ja kelle osakaal peaks prognooside kohaselt jõudma 2030. aastaks 26 %-ni. Võrreldes teiste ELi liikmesriikidega on kõrge kvalifikatsiooniga töötajate ligimeelitamine Sloveenia jaoks keeruline, mis võib olla tingitud sellistest teguritest nagu sissetulekute tase, vähene digitaliseeritus ja kaasamine töökohal¹⁶. Talentide ligimeelitamist, töölevõtmist ja hoidmist pärsivad töörande haldusmenetluste aeglus, kutsevalifikatsiooni tunnustamise keerukus ja sotsiaalne kaasamine. Ühiskonna struktuurimuutustega kohanemiseks on oluline viia haridussüsteem paremini kooskõlla tööturu vajadustega, kasutada täiel määral ära oskustööjõudu ning näha selleks ette poliitilised vahendid, mis toetaksid ühelt töökohalt teisele liikumist muu hulgas eakamate ja madala kvalifikatsiooniga töötajate hulgas ning tugevdaksid võõrtöötajate integreerimist tööturule ja ühiskonda.

¹⁶ Vt IMAD, „Quality of Life Report – Development Report 2025“.

- (33) Värskema tööjõu-uuringu andmete kohaselt on aastatel 2022–2024 toimunud mõningane edasimine, kuid täiskasvanute osalemine koolitustes on endiselt vähene ja jääb märgatavalt nii alla ELi keskmise (tööjõu-uuring 2022: Sloveenia 26,5 %, EL 39,5 %) kui ka Sloveenia 2030. aasta riikliku eesmärgi (60 %). On äärmiselt oluline laiendada elukestvate õpet ja koolitust kogu täiskasvanud elanikkonnale, kaasa arvatud haavatavatele rühmadele. Vähemalt elementaarsete digioskustega täiskasvanute osakaal Sloveenias kahanes 2025. aastal veelgi, jõudes 46,5 %ni (ELi näitaja 60,4), ning see aeglustab digipööret. Sloveenia on lubanud töötada välja kogu riiki hõlmava oskuste tegevuskava, kuid selle ettevalmistamine on siiski alles algusjärgus ning praegu oleks ennatlik selle võimaliku mõju hinnata.
- (34) Jätkuvalt on oluline süstemaatiliselt, sisuliselt ja õigeaegselt kaasata kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi, sotsiaalpartnereid, kodanikuühiskonda ja muid asjaomaseid sidusrühmi, et tagada laialdane isevastutus liidu rahastamisvahendite eduka rakendamise eest, sealhulgas Euroopa poolaasta kontekstis.
- (35) Riikliku taaste- ja vastupidavuskava osana jõustus jaanuaris 2025 Sloveenia avaliku sektori palgareform, mille käigus tõsteti järk-järgult avaliku sektori palku muu hulgas tervishoiu- ja pikaajalise hoolduse töötajatel ja õpetajatel. Koos palgareformiga võeti oktoobris 2025 kasutusele uus talvetoetus ja jaanuaris 2026 tõsteti seadusjärgset miinimumpalka 16 %. 2024. aastal kehtestas Sloveenia ka meetmed, et parandada töölevõtu- ja töötingimusi tervishoius, pikaajalises hoolduses ja sotsiaalhoolekandes, näiteks pakkudes tervishoiu- ja sotsiaalhoolekandetöötajatele stipendiume, hõlbustades teiste riikide tervishoiutöötajate kutsekvalifikatsiooni tunnustamist ja luues meditsiiniõdede jaoks praktika katseprogrammi (2024–2026), kuid enamik neist meetmetest ootab veel täielikku rakendamist. Sellega seoses püsib tööjõupuudus ja oskuste nappus ning ligikaudu 80 % kõnealuste sektorite tööandjatest on teatanud, et neil on töötajate leidmisel raskusi ning see takistab juurdepääsu pikaajalise hoolduse ja tervishoiuteenustele ning nende teenuste tulemuslikku pakkumist muu hulgas väheneva elanikkonnaga piirkondades. Sloveenias on tervishoiu- ja sotsiaalhoolekandetöötajate osakaal kogu tööhõives võrreldes OECD keskmisega niigi madal (2021. aasta andmete kohaselt vastavalt 7 % ja 9,3 %) ning ELi keskmisest madalam on ka õdede ja arstide osakaal elaniku kohta. Tervishoiu- ja pikaajalise hoolduse sektori töötingimused on keerulised praeguste töötajate suure töökoormuse, sealhulgas pikemate tööpäevade, vahetuste ja öösi töötamise tõttu, mis suurendab füüsilist ja emotsionaalset pinget ja põhjustab sagedasemaid haiguspuhkusi¹⁷. Kui kiiremas korras ei võeta poliitikameetmeid, võib eeldada, et olukord halveneb veelgi elanikkonna vananemise, töötajate pensionile jäämise ja hooldustöötajate teistesse riikidesse või muudele kutsealadele minemise tõttu. Puudus on ka õpetajatest, seda peamiselt õpetajakutse kehva maine ja halduskoormuse tõttu.
- (36) Arvestades euroala liikmesriikide majanduse tihedat seotust ning nende ühist panust majandus- ja rahaliidu toimimisse, soovitas nõukogu 2026. aastal euroala liikmesriikidel võtta meetmeid, sealhulgas oma taaste- ja vastupidavuskavade kaudu, et rakendada 2026. aasta soovitus euroala majanduspoliitika kohta. Sloveenial aitab soovitus 1 rakendada esimest, teist ja kolmandat euroala soovitust, soovitus 2 neljandat euroala soovitust, soovitus 3 seitsmendat, kaheksandat ja üheksandat euroala

¹⁷ Sloveenia tervisekindlustusameti andmetel kaotati 2022. aastal haiguspuhkuse tõttu ühe töötaja kohta keskmiselt 31,20 tööpäeva. Tervishoiuministeriumi lõpparuandest pikaajalise hooldusega tegelevate elukutsete propageerimise kohta (2024) nähtub, et 40 % pikaajalises hoolduses töötavatest inimestest töötab rohkem kui 41 tundi nädalas ning 10 % töötab nädalas üle 46 tunni.

soovitust, soovitus 4 seitsmendat euroala soovitus ja soovitus 5 viiendat euroala soovitus,

- (37) Võttes arvesse inimkapitali olulist rolli liidu konkurentsivõime ja strateegilise autonoomia edendamisel, soovitas nõukogu 2026. aastal liikmesriikidel võtta meetmeid, et kiiresti lahendada oskuste ja hariduse vallas inimkapitaliga seotud struktuursed probleemid, mis pärsvad konkurentsivõimet. Sloveeniale adresseeritud 2026. aasta riigipõhised soovitused võivad aidata rakendada nõukogu soovitus inimkapitali kohta liidus,

SOOVITAB Sloveenial võtta 2026. ja 2027. aastal järgmisi meetmeid.

1. Võttes arvesse 2025. aastal registreeritud ja komisjoni poolt 2026. aastaks prognoositud olulist kõrvalekallet soovitatud netokulude ülemmäärast, võtta meetmeid netokulude kontrollimiseks, et need vastaksid nõukogu poolt 21. jaanuaril 2025 soovitatud maksimaalsetele kasvumääradele, kasutades samal ajal suuremate kaitsekulutuste tegemiseks riikide vabastusklausliga võimaldatavat paindlikkust. Suurendada kaitsekulutusi ja -valmidust, tagades samal ajal kulutuste tõhususe ja kohandades järk-järgult eelarvet, et säilitada struktuurselt suuremad kaitsekulutused. Tagada, et kõik energiahindade tõusu mõju leevendamiseks võetud meetmed on ajutised, suunatud haavatavate leibkondade kaitsmisele või energiamahukate ettevõtete vajaduste rahuldamisele, säilitavad stiimulid energiasäästuks ning et nende eelarvekulud on kooskõlas ELi eelarveraamistiku kohaste kohustustega. Tasakaalustada maksutulud majanduskasvu soodustavamate ja kestlikumate allikate suunas. Parandada avaliku sektori kulutuste tõhusust, eeskätt suurimate kuluvaldkondade kulutuste läbivaatamise kaudu.
2. Tagada taaste- ja vastupidavusrahastrahastu raames rakendatavate reformide ja investeringute järjepidevus. Säilitada ühtekuuluvuspoliitika programmide rakendamise hoog, tuginedes vajaduse korral ühtekuuluvuspoliitika raamistiku vahetamise käigus vahendite strateegilistele prioriteetidele ümberjaotamisele ja raamistikus ette nähtud paindlikkusele.
3. Lihtsustada õigusnorme, parandada regulatiivseid vahendeid ja vähendada ettevõtete, kaasa arvatud teatavate teenuste ja reguleeritud kutsealade halduskoormust ja teenustekaubanduse tõkkeid. Tugevdada konkurentsivõimet, edendades ettevõtluse dünaamilisust ja kiire kasvuga ettevõtete loomist, parandades omakapitaliinvesteringute, sealhulgas riskikapitaliinvesteringute, ja institutsionaalsete investorite ning teadus- ja arendustegevusse ning innovatsiooni investeerimise tingimusi, muu hulgas väljaspool peallinna piirkonda.
4. Kiirendada taastuvate energiaallikate ja energia salvestamise võimaluste kasutuselevõttu muu hulgas haldus- ja loamenetluste lihtsustamise ja kiirendamisega. Tugevdada elektrivõrgu taristut jaotustasandil ja võtta kasutusele aruka võrgu komponendid. Lisaks sellele kiirendada energiatõhususe parandamise meetmete rakendamist eeskätt ehitussektoris. Edendada transpordisektori elektrifitseerimist ja digitaliseerimist ning suunata investeringud kestlikku transporti, eriti TEN-T raudteevõrku ning linnalise liikumiskeskonna ja reisijateveo arendamisse, võttes sealjuures arvesse piirkondlikke erinevusi. Tugevdada veelgi kliima- ja veemajanduse kerksust, rakendades sihipäraseid kliimamuutustega kohanemise ja keskkonnameetmeid.
5. Tegeleda tööjõupuudusega, suurendades oskuste ja pädevuste, kaasa arvatud õpilaste põhioskuste pakkumist ja omandamist. viies haridussüsteemi paremini kooskõlla

tööturu vajadustega. Kiirendada välismaalasest töötajate, kaasa arvatud kõrge kvalifikatsiooniga töötajate töölubade ja kvalifikatsiooni tunnustamise menetlusi. Hoogustada täiskasvanute elukestvat õpet, täiendõpet ja ümberõpet, sealhulgas elementaarsete digioskuste omandamist. Veelgi parandada palgaga mitteseotud töötingimusi, eeskätt tervishoiu-, sotsiaalhoolekande ja pikaajalise hoolduse ning õpetamissektoris.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*